

**Uchwała Nr XXIV/166/2020
Rady Gminy Zarzecze
z dnia 30 grudnia 2020 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 176 ust. 1 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821)

Rada Gminy Zarzecze uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zarzecze.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
MByjvne
Małgorzata Byrwa

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ZARZECZE NA LATA 2021 – 2023

Wstęp

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zarzecze jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi w gminie Zarzecze.

Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak i działania profilaktyczne. Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie się osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego ważnym zadaniem jest wspieranie rodziny, aby funkcjonowała prawidłowo i swoje funkcje wypełniała jak najlepiej.

Działalność profilaktyczna to zapobieganie negatywnym skutkom, dlatego ważne jest upowszechnianie działań ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Do osiągnięcia tego celu niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie, brak wystarczających środków finansowych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby

przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Aby osiągnąć zamierzone w programie cele w jego realizację powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci i rodziny.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r., poz. 821) nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w tym zakresie.

Zgodnie z art. 176 ust. 1 pkt 1 cyt. wyżej ustawy do zadań gminy własnych należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest również kontynuacją realizowanego programu w latach 2018-2020 oraz lat wcześniejszych.

I. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU:

a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r., poz. 821)

b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1876),

c) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zarzecze,

d) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218.),

e) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1492),

f) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 852).

g) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713).

III. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Zarzecze

Na podstawie danych z Urzędu Gminy Zarzecze – Ewidencja Ludności liczba mieszkańców gminy Zarzecze przedstawia się następująco:

- na dzień 31.12.2018r. - 7252 mieszkańców
- na dzień 31.12.2019r. – 7228 mieszkańców
- na dzień 31.07.2020r. – 7249 mieszkańców

Z przedstawionych danych wynika, iż w roku 2019 w porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się liczba mieszkańców gminy Zarzecze.

Na podstawie danych przedstawiających demografię gminy Zarzecze wynika, że w roku 2018 urodziło się - 86 dzieci, zaś w roku 2019 - 80 dzieci. Z powyższych danych wynika, że liczba urodzeń dzieci w gminie Zarzecze spada.

Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Zarzecze zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Przeworsku przedstawia się następująco:

- na dzień 31.12.2018r. – 591 osób, w tym 271 kobiety, z tym z prawem do zasiłku 118 ogółem, w tym kobiet - 56
- na dzień 31.12.2019r. – 575 osób, w tym 274 kobiety, z tym z prawem do zasiłku 118 ogółem, w tym kobiet – 57
- na dzień 31.07.2020r. – 278 osób, w tym 136 kobiety, z tym z prawem do zasiłku 68 ogółem, w tym kobiet – 39

Analizując te dane wynika, iż liczba osób bezrobotnych w roku 2019 spadła w porównaniu z rokiem 2018, zaś liczba osób z prawem do zasiłku utrzymuje się na tym samym poziomie.

W oparciu o posiadane dane z Komisariatu Policji w Kańczudze liczba interwencji policji przedstawia się następująco:

- w roku 2018 przeprowadzono 6 interwencji domowych,
- w roku 2019 przeprowadzono 5 interwencji domowych
- w roku 2020 przeprowadzono 6 interwencji domowych /dane na dzień 31.07.2020/.

Należy nadmienić, że świadkami interwencji domowych były dzieci, z przedstawionej analizy wynika, że liczba interwencji w 2019 w porównaniu do roku 2018 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Komisariat Policji w Kańczudze w okresie od 1.01.2020r do 31.07.2020r objął monitoringiem 5 rodzin z dziećmi.

Zgodnie z posiadaną informacją z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Przeworsku z terenu gminy Zarzecze liczba rodzin objętych nadzorem kuratora przedstawia się następująco:

- stan na dzień 31.12.2018r - 17 rodzin
- stan na dzień 31.12.2019r – 10 rodzin
- stan na dzień 31.07.2020r – 6 rodzin

Według w/w danych liczba rodzin objętych nadzorem kuratora zmalała.

Poradnictwem specjalistycznym w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przeworsku z terenu gminy Zarzecze skorzystało w latach:

- 2018r - 109 osób
- 2019r – 147 osób
- stan na dzień 31.07.2020r – 40 osób

Na podstawie w/w danych wynika, że w roku 2019 wzrosło poradnictwo specjalistyczne.

Na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Przeworsku wynika, iż liczba rodzin zastępczych /spokrewnionych, niezawodowych/ z terenu gminy Zarzecze przedstawia się następująco:

- w roku 2018 – 3 rodziny,
- w roku 2019 – 3 rodziny
- stan na dzień 31.07.2020r – 3 rodziny

Powyższe dane wskazują, że liczba rodzin zastępczych utrzymuje się na jednakowym poziomie.

Z terenu gminy Zarzecze w roku 2018 umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej 6 dzieci, w roku 2019 - 5 dzieci, stan na dzień 31.07.2020r - 5 dzieci.

Z danych przedstawionych przez Zespół Obsługi Szkół i Jednostek Budżetowych w Zarzeczcu wynika, że w roku szkolnym:

- 2017/2018 – do punktów przedszkolnych uczęszczało – 95 dzieci
- 2018/2019 – do punktów przedszkolnych uczęszczało – 100 dzieci
- 2019/2020 – do punktów przedszkolnych uczęszczało – 71 dzieci

Z w/w danych wynika, że zmniejszyła się liczba dzieci uczęszczających do punktów przedszkolnych.

Liczba uczniów w szkołach na terenie gminy Zarzecze przedstawia się następująco:

- 2017/2018 – 746 uczniów,
- 2018/2019 – 730 uczniów
- 2019/2020 – 661 uczniów

Z powyższych danych wynika, że liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy Zarzecze co roku maleje.

Od roku 2019/2020 gmina Zarzecze jest Organem Prowadzącym dla szkoły ponadpodstawowej tj. Zespół Szkół im. Wincentego Witosa – liczba uczniów wynosi 172.

Z analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarzeczcu wynika, że liczba rodzin objętych pomocą w ramach świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przedstawia się następująco:

- w roku 2018 – 138 rodzin, liczba osób w rodzinach 381 co stanowi 5,25% mieszkańców gminy Zarzeczce,
- w roku 2019 – 144 rodzin, liczba osób w rodzinach 373 co stanowi 5,16% mieszkańców gminy Zarzeczce,
- stan na dzień 30.06.2020r - 84 rodzin, liczba osób w rodzinach 210 co stanowi 2,90% mieszkańców gminy Zarzeczce.

Pomoc została przyznana z następujących powodów:

Powody przyznania pomocy						
w roku 2018						
<i>ubóstwo</i>	<i>bezrobocie</i>	<i>przemoc</i>	<i>niepełnosprawność</i>	<i>długotrwała choroba</i>	<i>bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (wielodzietność, rodziny niepełne)</i>	<i>alkoholizm</i>
47 rodzin	53 rodziny	5 rodzin	72 rodziny	43 rodzin	41 rodzin	14 rodzin
w roku 2019						
49 rodzin	63 rodziny	3 rodziny	71 rodzin	58 rodzin	30 rodzin	12 rodzin
w roku 2020 - stan na dzień 30.06.2020r.						
34 rodziny	36 rodziny	0 rodzin	37 rodzin	34 rodziny	12 rodzin	9 rodzin

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarzeczcu w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2018 nieznacznie wzrosła, główną przyczyną korzystania z pomocy jest niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała choroba i ubóstwo.

Liczba rodzin objętych pracą socjalną: w roku 2018 - 186 rodzin, zaś w roku 2019 – 191 rodzin.

Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach:

- w roku 2018 – 67 dzieci
- w roku 2019 – 55 dzieci
- stan na 30.06.2020r – 34 dzieci

Liczba dzieci dożywianych w szkołach na terenie gminy Zarzeczce co roku spada. Na terenie gminy Zarzeczce dożywianie prowadzą 3 punkty żywieniowe, jest to jeden gorący posiłek, jak również dożywianiem są objęte dzieci w szkołach ponadpodstawowych w formie pełnego obiadu.

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” była przyznawana również pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności:

- w roku 2018 dla - 71 rodzin,
- w roku 2019 dla - 80 rodzin
- 30.06.2020r dla - 27 rodzin

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że liczba rodzin korzystających z zasiłku celowego na zakup żywności wzrasta.

Pomoc przyznawana w ramach świadczeń rodzinnych przedstawia się następująco:

<i>zasiłki rodzinne</i>	<i>fundusz alimentacyjny (liczba rodzin)</i>	<i>świadczenie pielęgnacyjne</i>	<i>zasiłki pielęgnacyjne</i>	<i>jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka</i>
<i>rok 2018</i>				
699 dzieci miesięcznie	21	48 osób miesięcznie	187 osób miesięcznie	78 osób
<i>rok 2019</i>				
768 dzieci miesięcznie	23	56 osób miesięcznie	215 osób miesięcznie	57 osób
<i>rok 2020 (stan na 30.06.2020)</i>				
596 osób	22	45 osób miesięcznie	179 osób miesięcznie	37 osób

Analizując powyższe dane wynika , że liczba osób pobierających zasiłki rodzinne w roku 2019 wzrosła, liczba rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego utrzymuje się na podobnym poziomie.

Z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej skorzystało:

- w roku 2018 – 161 uczniów
- w roku 2019 – 121 uczniów
- 30.06.2020 – 51 uczniów

Analizując powyższe dane wynika, że liczba uczniów korzystających z tego typu pomocy spada.

Podsumowując dane można stwierdzić, że rodzi się mniej dzieci na terenie gminy Zarzecze, liczba uczniów w szkołach maleje oraz maleje liczba dzieci korzystających z posiłku w szkole. Nieznacznie wzrosła liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarzeczu oraz korzystających z pomocy w formie pracy socjalnej. W roku 2019 wzrosła również liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłków rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych.

IV. Zasoby gminy Zarzecze w zakresie realizacji programu:

Na terenie Gminy Zarzecze w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami zaangażowani będą:

- Placówki oświatowe, w tym przedszkola
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarzeczu (GOPS)
- Komisariat Policji w Kańczudze,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zarzeczu (GKRPA)
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przeworsku (PPP)
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przeworsku (PCPR)
- Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku (PUP)
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Centrum Kultury w Zarzeczu (CK)
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji (GOSiR)
- Zespół Obsługi Szkół i Jednostek Budżetowych w Zarzeczu (ZOSiJB)

V. Cel główny

Skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający jej prawidłowemu rozwojowi w Gminie Zarzecze.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy/ Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Uwagi</i>
1)	analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy	liczba dzieci objętych wsparciem liczba rodzin z dziećmi, w których były interwencje	

			w kursach, szkoleniach, poradach z doradcą zawodowym liczba osób, które podjęły pracę, w tym rozpoczęły działalność gospodarczej	
9)	świadczenie pracy socjalnej rodzinom	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem	

2. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez:

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy/ Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Uwagi</i>
1)	monitorowanie rodzin z dziećmi zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych lub asystentów rodzinnych,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba rodzin z dziećmi objętych monitoringiem	
2)	zachęcanie dzieci z rodzin wiele problemowych do uczestnictwa w koloniach, półkoloniach itp.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRUS, Centrum Kultury, placówki oświatowe	liczba dzieci uczestniczących w koloniach	
3)	zachęcanie dzieci do aktywnego spędzania czasu wolnego organizowanego przez placówki oświatowe, kulturalne, sportowe	placówki oświatowe Centrum Kultury Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba dzieci uczestniczących	
4)	wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci	Gmina Zarzecze/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej/ Centrum Kultury	liczba rodzin z dziećmi	

3. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy/ Partnerzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Uwagi</i>
1)	profilaktyka, edukacja oraz wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych uzależnieniami	GKRPA/ GOPS placówki oświatowe, Policja	liczba dzieci objętych wsparciem	

4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki	Uwagi
1)	koordynacja działań, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba rodzin z dziećmi, w których założono Niebieską Kartę	
2)	współpraca członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	liczba posiedzeń grup roboczych dot. rodzin z dziećmi, w tym zakończone procedury	

5. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

Lp.	Zadania	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki	Uwagi
1)	zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy materialnej lub rzeczowej	
2)	finansowanie wydatków związanych z dożywianiem dzieci, szkół podstawowych, jak również ponadpodstawowych w formie gorących posiłków na terenie placówek oświatowych,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	liczba dzieci objętych dożywianiem liczba dzieci zgłoszonych do dożywiania przez Dyrektora szkoły	
3)	możliwość skorzystania z Rzeczy Używanych – odzież, obuwie, meble, sprzęt AGD (w przypadku nieodpłatnego przekazania)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba rodzin, która skorzystała ze wsparcia	
4)	pomoc w formie stypendiów szkolnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba rodzin z dziećmi, którym przyznano stypendium	
5)	udzielanie pomocy w ramach: świadczeń rodzinnych, programu 500+, Dobry Start funduszu alimentacyjnego, programu „Za życiem” i innych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	liczba osób objętych wsparciem	

6. Wsparcie rodzin z dziećmi do lat 3

Lp.	Zadania	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki	Uwagi
1)	zapewnienie miejsc dla rodzin z dziećmi do lat 3 w żłobku	Publiczny Żłobek,	liczba rodzin z dziećmi w wieku do lat 3 uczęszczających do żłobka	

VI. Adresaci programu

Rodziny, osoby zamieszkujące na terenie gminy Zarzecze wychowujące dzieci, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej, rodziny w których władza rodzicielska została odebrana lub ograniczona poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

VII. Realizacja programu

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarzeczu. Program realizowany będzie na terenie Gminy Zarzecze w latach 2021 – 2023. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. Tak rozumiany program stanowić będzie pełne i kompleksowe ujęcie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

VIII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Zarzecze, dotacji celowych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarzeczu. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenia zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Program będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarzeczu w terminie do 31 marca każdego roku będzie przedstawiał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań określonych w Programie.